

Nationaal Archief
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Nummer Toegang: 2.11.33

**Inventaris van het archief van het
Ministerie van Landbouw, Nijverheid
en Handel: Afdeling Algemene
Secretarie, (1904) 1905-1922**

Versie: 27-03-2022

G. Bastiaans-Turpijn

Nationaal Archief, Den Haag 1984

This finding aid is written in Dutch.

INHOUDSOPGAVE

Beschrijving van het archief.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	6
Openbaarheidsbeperkingen.....	6
Beperkingen aan het gebruik.....	6
Materiële beperkingen.....	6
Aanvraaginstructie.....	6
Citeerinstructie.....	6
Archiefvorming.....	7
Geschiedenis van de archiefvormer.....	7
Instelling en opheffing van het ministerie.....	7
Organisatie en taken van het orgaan.....	9
Organisatieschema van het Ministerie van Landbouw, Nijverheid en Handel 1905-1922.....	13
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	13
De verwerving van het archief.....	14
Inhoud en structuur van het archief.....	15
Selectie en vernietiging.....	15
Verantwoording van de bewerking.....	15
Ordering van het archief.....	15
Verwant materiaal.....	16
Beschikbaarheid van kopieën.....	16
Publicaties.....	16
Literatuurlijst.....	16
Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	17
I. Stukken van algemene aard.....	17
II. Stukken betreffende bijzondere onderwerpen.....	18
A. Bemoeiingen met het bestuurs- en beheersbeleid.....	18
a. Instelling, ontwikkeling en opheffing.....	18
1. Ministeriële afdelingen.....	18
2. Crisisorganen.....	19
b. Financiën.....	20
c. Benodigdheden en hulpmiddelen.....	21
1. Documenten, archief, bibliotheek en publicaties.....	21
2. Postverkeer en telefonie.....	22
3. Gebouwen.....	23
d. Plichten en bevoegdheden.....	24
e. Regeling van de rechtsvoorschriften.....	24
1. Procedures en technieken.....	24
f. Betrekkingen tot derden.....	24
1. Representatief optreden.....	24
2. Informatief optreden.....	25
3. Toezicht en contrôle.....	26
4. Financiële steun.....	27
B. Bemoeiingen met het ambtenarenbeleid.....	27
a. Georganiseerd overleg.....	27
b. Regeling van de arbeidsvoorwaarden.....	28
c. Benoeming, tewerkstelling en beëindiging van de dienstbetrekking.....	28

---

d. Plichten, verplichtingen en gezag.....	29
e. Ambtenarenformatie van het ministerie.....	30
f. Financiële rechten.....	30
g. Huisvesting.....	31
h. Vakbekwaamheid.....	31
C. Overige bemoeiingen.....	32
D. Supplement 1996.....	32

Bijlagen.....33

Bijlage 1 33

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

Ministerie van Landbouw, Nijverheid en Handel: Afdeling Algemene Secretarie

Periodisering:

archiefvorming: 1905-1922

oudste stuk - jongste stuk: 1904-1922

Archiefbloknummer:

L23218

Omvang:

192 inventarisnummer(s); 5,25 meter

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands.

Soort archiefmateriaal:

Normale beschreven, getypte en gedrukte documenten, geen bijzondere handschriften.

Archiefdienst:

Nationaal Archief

Locatie:

Den Haag

Archiefvormers:

Afdeling Algemene Secretarie van het Ministerie van Landbouw, Nijverheid en Handel

Samenvatting van de inhoud van het archief:

Het archief betreft, naast het personeelsbeleid van het ministerie, overwegend de beleidsterreinen handel en nijverheid. Daarbij gaat het over onderwerpen als toezicht en controle, crisisorganen, financiën, subsidies, comptabiliteit, distributie van goederen en levensmiddelen en regelingen van de rechtsvoorschriften. Tevens bevat het archief materieel m.b.t. ambtelijke aangelegenheden aangaande het toetsen van vakbekwaamheid, huisvesting, dienstplicht, het verstrekken van toelagen, benoeming -ontslag en arbeidsvoorwaarden.

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Volledig openbaar.

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Reproductie van originele bescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

MATERIËLE BEPERKINGEN

Het archief kent geen beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van slechte materiële staat.

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, Ministerie van Landbouw, Nijverheid en Handel:
Afdeling Algemene Secretarie, nummer toegang 2.11.33, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, LNH / Algemene Secretarie, 2.11.33, inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN DE ARCHIEFVORMER

INSTELLING EN OPHEFFING VAN HET MINISTERIE

Gedurende de negentiende eeuw was de overheidsbemoeiing met het economisch leven, en dus ook met de landbouw en visserij, zeer beperkt. In feite bestond die bemoeiing uit niet meer dan een soort politietoezicht en een beperkte stimulering van het onderwijs door middel van subsidies.

De grote landbouwcrisis tijdens de laatste kwart van de negentiende eeuw dwong de overheid tot ingrijpen. Teneinde de juiste maatregelen te kunnen nemen, werd een Staatscommissie voor de Landbouw ingesteld, die de regering adviseerde de overheidsbemoeiingen te centraliseren onder een afzonderlijke minister voor de landbouw. Tot dit laatste werd voorsnog niet overgegaan, maar bij Koninklijk besluit van 11 maart 1898 (Stb. no. 61) werden de landbouwaangelegenheden overgebracht van het Ministerie van Waterstaat, Handel en Nijverheid naar het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Dit ministerie werd eveneens belast met de uitvoering van de wet van 13 juni 1857 tot regeling van de jacht en de visserij, welke was opgedragen aan het Ministerie van Justitie alsmede met het beheer van de staatsdomeinen, welke taak was opgedragen aan het Ministerie van Financiën.

Omdat de in 1901 opgetreden Minister van Binnenlandse Zaken, dr. A. Kuyper, zich met de sociale aangelegenheden wilde bezighouden, werd de Afdeling Arbeid "geruild" met de afdeling Landbouw.

Bij Koninklijk besluit van 1 september 1901 werd dan ook de zorg voor de landbouw opgedragen aan het Ministerie van Waterstaat, Handel en Nijverheid. De zorg voor het landbouwonderwijs werd eveneens overgedragen.

De zorg voor de verkeerswegen nam in de jaren toe en gaf aanleiding tot het indienen van verzoeken van diverse landbouworganisaties om de instelling van een afzonderlijk departement, welke de belangen van de landbouw beter zou kunnen behartigen. Men meende dat de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid daardoor te weinig aandacht aan de landbouw kon besteden. Dit resulteerde in de instelling van het Ministerie van Landbouw, Nijverheid en Handel, hetgeen geschiedde bij Koninklijk besluit van 7 september 1905, stb. no. 264. Na de instelling werd een wettelijke voorziening noodzakelijk geacht.¹ Tijdens de behandeling van het wetsontwerp tot wettelijke voorziening van het besluit in de Tweede Kamer werden o.m. bezwaren gemaakt tegen het samenvoegen van de zaken van de afdeling Landbouw en van de afdeling Handel en Nijverheid, beide ressorterend onder het Ministerie van Waterstaat, Handel en Nijverheid alsmede van de zaken van de afdeling Arbeid ressorterend onder het Ministerie van Binnenlandse Zaken, zonder enige vermelding van de aard der zaken. Men was van mening, dat de onduidelijke omschrijving in het Koninklijk besluit tot een rechtszaak zou kunnen leiden ook

---

1 Zie inv.nrs. 27 en 28.

al zouden deze zaken naderhand in de Staatsalmanak worden vermeld. Men achtte de Staatsalmanak geen officiële bron, welke een ieder behoorde te kennen. Ook het gestelde in het besluit omtrent de zorg voor de uitvoering van de begrotingswetten voor 1904 en voor 1905 ontlokte kritisch commentaar. Zo werd bij het besluit de zorg voor de uitvoering van de beide begrotingen opgedragen aan de departementen, welke voorheen belast waren met de zorg voor de overgedragen zaken. Het wetsontwerp van dit besluit maakte geen melding van de begroting voor 1904, zodat t.b.v. de samengevoegde zaken ook geen voorzieningen konden worden getroffen. Enkele leden vonden dat de naam van het Ministerie van Waterstaat, Handel en Nijverheid bij het besluit had moeten worden gewijzigd. Men achtte het in strijd met artikel 77 van de Grondwet om de beslissing tot naamswijziging op te dragen aan de Wetgevende Macht. Voorts vond met het beter twee nieuwe departementen in te stellen en het departement van Binnenlandse Zaken op te heffen.

Bij Koninklijk besluit van 17 februari 1906, no. 35 werd bij het Ministerie van Landbouw, Nijverheid en Handel de Directie van de Landbouw ingesteld. De Afdeling Landbouw, die hierin opgenomen werd, kreeg daardoor in feite een lossere band met het departement, te vergelijken met die van het Hoofdbestuur der Posterijen en Telegrafie. Hierna werd bij Koninklijk besluit van 25 juni 1906, stb. no. 137 de naam van het Ministerie van Waterstaat, Handel en Nijverheid gewijzigd in Ministerie van Waterstaat.

In 1914 werd de minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, benoemd tot minister van Financiën, die tijdelijk belast bleef met de zorg voor de uitvoering van de wetten en voorschriften, welke waren opgedragen aan het Ministerie van Landbouw, Nijverheid en Handel. De minister verzocht de verantwoording te mogen blijven houden voor de zaken van de sociale verzekering en de hieronder begrepen ouderdomsvoorziening, alsmede voor de zaken voortvloeiende uit de Beurswet van 1914, aangezien de betrokkene van mening was dat een goede uitvoering nauw samenhang met de inzichten van de leidende personen uit de financiële maatschappij en dat de zaken hierdoor beter ter uitvoering konden worden opgedragen aan de minister, die reeds de contacten met genoemde personen had gelegd. Het verzoek werd ingewilligd en bij Koninklijk besluit van 2 november 1914, no. 41 werden genoemde zaken overgedragen aan het Ministerie van Financiën.²

Naar aanleiding van de instelling van het Ministerie van Arbeid werd bij Koninklijk besluit van 25 september 1918, stb. no. 551 de arbeidsaangelegenheden aan dit ministerie overgedragen.³

Bij Koninklijk besluit van 20 december 1920 werd ten behoeve van het onderzoek naar de mogelijkheden tot bezuiniging op de uitgaven een Bezuinigingscommissie ingesteld. De commissie adviseerde tot een herindeling van de departementen over te gaan en een aantal taken, welke ter uitvoering

---

² Zie bijlage 1 van de inleiding.

³ Zie bijlage 1 van de inleiding.

waren opgedragen aan diverse ministeries te bundelen, hetgeen zou resulteren in een bezuiniging op de uitgaven voor het personeel. De minister van Financiën reageerde op dit advies.

In een nota aan de minister van Landbouw, Nijverheid en Handel stelde hij voor diens afdeling Handel onder te brengen bij de Directie Economische Zaken met uitzondering van de aangelegenheden van de nijverheid, welke ter behandeling waren opgedragen aan genoemde afdeling. Deze aangelegenheden zouden kunnen worden toegevoegd aan diens afdeling Nijverheid. Tenslotte drong de minister van Financiën aan op een spoedige uitvoering van de voorstellen van de Bezuinigingscommissie.

Mede in navolging van deze voorstellen werd bij Koninklijk besluit van 24 november 1922, stb. no. 606 tot opheffing van het Ministerie van Landbouw, Nijverheid en Handel besloten.

Aanvankelijk lag het in de bedoeling van de regering een noodwetje uit te vaardigen, dat terstond in werking zou kunnen treden, daarna zou een regularisatiewet de overgang van de oude naar de nieuwe toestand definitief regelen. Een wettelijke voorziening werd na de instelling echter noodzakelijk geacht. Tijdens de behandeling van het wetsontwerp in de Tweede Kamer gaven enkele leden te kennen er de voorkeur aan te geven dat het landbouwonderwijs zou worden ondergebracht bij het Ministerie van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen aangezien genoemd ministerie was belast met de zorg voor het landbouwhuishoudkundig onderwijs. In een nota ingediend naar aanleiding van het gestelde, werd verklaard dat de wettelijke voorziening der werkzaamheden van het op te heffen ministerie beoogde te regelen en zeker niet het landbouwonderwijs aan de Directie van de Landbouw te onttrekken.

Bij Koninklijk besluit van 22 december 1922, no. 715 werden de bevoegdheden en verplichtingen, welke bij bestaande wetten werden opgedragen aan de minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, overgedragen aan de ministers van Binnenlandse Zaken en Landbouw, van Marine, van Financiën, van Waterstaat en van Arbeid, Handel en Nijverheid, zoals ook de zorg bij het Koninklijk besluit van 24 november 1922 werd opgedragen.

ORGANISATIE EN TAKEN VAN HET ORGAAN

Het hoofd van het ministerie werd belast met de uitvoering van wetten en koninklijke besluiten die voorheen tot de taak behoorde van de afdeling Landbouw en de afdeling Handel en Nijverheid van het Ministerie van Waterstaat, Handel en Nijverheid, alsmede de wetten en koninklijke besluiten, welke voorheen behandeld werden door de afdeling Arbeid van het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Ook de bestuurshandelingen, welke verband hielden met bedoelde wetten en koninklijke besluiten werden ter uitvoering opgedragen aan genoemd hoofd. Zie onderstaand overzicht.

Lijst van ministers van het Ministerie van Landbouw, Nijverheid en Handel en de Secretaris-Generaal.

<i>Periode:</i>	<i>Ministers:</i>
09-09-1905/11-02-1908	Mr. J.D. Veegens
11-02-1908/29-08-1913	A.S. Talma
29-08-1913/19-11-1914	Mr. M.W.F. Treub
19-11-1914/09-09-1918	F.E. Posthuma
09-09-1918/13-09-1922	Ir. H.A. van IJsselstein
13-09-1922/31-12-1922	Jhr. Mr. C.J.M. Ruijs de Beerenbrouck (tijdelijk)
<i>Secretaris-Generaal:</i>	
09-09-1905/31-12-1922	J.W.S.A. Versteeg

Naast de beleidsafdelingen, Landbouw, Nijverheid, Handel en Arbeid, functioneerden bij het ministerie twee stafafdelingen, nl. de afdeling Comptabiliteit, welke de boekhouding en de salarisadministratie verzorgde en de afdeling Algemene Secretarie.

De afdeling Algemene Secretarie en haar beide onderafdelingen Kabinet en Secretarie en Expeditie kregen bij ministeriële beschikking van 5 januari 1906, nr. 35, de navolgende taken opgedragen:

De onderafdeling Kabinet kreeg tot taak de verdeling van de ingekomen post en de behandeling van de aangelegenheden van geheime aard en de hieruit voortvloeiende registratie, verzending van geheime stukken en het beheer van het geheime archief.

De onderafdeling Secretarie en Expeditie werd belast met het overschrijven en verzenden van de overige stukken van het ministerie, het archiefbeheer - met uitzondering van het geheim archief - het bibliotheekbeheer en werkzaamheden ter ondersteuning en instandhouding van het ministerie.

Bij ministeriële beschikking van 9 maart 1906 werd de administratieve behandeling van de specifieke landbouwaangelegenheden - voor zover deze tot de taak van de afdeling Algemene Secretarie behoorde - overgedragen aan de onder de Directie van de Landbouw ressorterende afdeling Secretarie en Expeditie.⁴

Bij ministeriële beschikking van 2 maart 1907 werden de administratieve taken ten behoeve van de handel ter afwikkeling gegeven aan de afdeling Handel, welke bij een herindeling op 1 november 1906 van de afdeling Nijverheid werd gesplitst in een afzonderlijke afdeling. Een betere taakafbakening van de afdeling Algemene Secretarie vond plaats bij ministeriële beschikking van 14

---

⁴ Zie inventaris van het Archief van de Directie van de Landbouw, Algemene Dienst, 1906-1931 en Afdeling Secretarie en Expeditie, 1906-1923, door H.A.J. van Schie.

maart 1908. Hierbij werd de onderafdeling Kabinet van de Minister, naast de ontvangst van de ingekomen stukken en de behandeling van de aangelegenheden van geheime aard ook belast met zaken betreffende het personeel.

De onderafdeling Algemene Zaken kreeg tot taak het archief- en bibliotheekbeheer, alsmede de huisvesting en de huishouding van het ministerie.

De onderafdeling Secretarie en Expeditie werd belast met het overschrijven van uitgaande stukken en de verzending van deze stukken voorzover deze werkzaamheden niet werden uitgevoerd door de onderafdeling Kabinet van de Minister en de onderafdeling Algemene Zaken. Ook de zorg voor het drukwerk en het beheer van het magazijn voor schrijven kantoorbehoeften werd aan deze onderafdeling opgedragen.

De nieuwe onderafdeling Zegel, Registratie en Leges kreeg de zorg voor de registratie van zegel en leges, de invordering en de verantwoording hiervan, ingevolge het zegelrecht alsmede de legalisatiën.

Bij ministeriële beschikking van 12 september 1917 werd ingesteld de afdeling Crisiszaken en een aantal distributiekantoren ter behartiging van de crisisaangelegenheden. Genoemde afdeling behartigde haar eigen secretariële taken.

In 1920 werd ten behoeve van een beperking van de uitgaven een onderzoek ingesteld door een Bezuinigingscommissie, ⁵ welke haar rapport in 1921 uitbracht. Omtrent het functioneren van de afdeling Algemene Secretarie vermeldde de commissie het navolgende: "Uitgezonderd de stukken van de Directeur-Generaal van de Landbouw werden alle ministeriële stukken ter behandeling en expeditie naar de afdeling Algemene Secretarie verwezen.

De onderafdeling Kabinet van de Minister had de behandeling van de zaken van geheime aard, het beheer van het geheim archief, alsmede het bijhouden van de agenda van het Kabinet.

De onderafdeling Algemene Zaken was o.a. belast met de behandeling van de interne aangelegenheden, zoals de vervaardiging van circulaires ten behoeve van de hoofden van de andere afdelingen en de verzending van de koninklijke besluiten en de beantwoording van sollicitatiebrieven.

De onderafdeling Secretarie en Expeditie was het meest omvangrijke onderdeel van de afdeling Algemene Secretarie. Zij was belast met het overschrijven van brieven en andere stukken, het collationeren van type-werk, de expeditiewerkzaamheden en het beheer over het magazijn, waaronder de zorg voor het drukwerk, alsmede het bijhouden van een contrôlelijst voor de tijdige afdoening van de meest belangrijke stukken en de vervaardiging van bijlagen en afschriften.

---

5 Zie pagina 7, regel 26.

De onderafdeling Zegel, Registratie en Leges behandelde de zaken van comptabele aard, zoals het registreren en administreren en in ontvangst nemen van de betalingsstukken; de beschikkingen hieromtrent en andere rechten, alsmede de verzending van de assignaties, welke door de afdeling Comptabiliteit aan deze onderafdeling werden toegezonden. De assignaties werden in een register ingeschreven, ook al waren hierop geen leges verschuldigd".

Het personeel van de afdeling Algemene Secretarie bestond in 1908 uit 20 ambtenaren en beambten. In 1918 bedroeg het aantal personeelsleden 23 man. Zie overzicht.

Ambtenaren en beambten van de afdeling Algemene Secretarie van het Ministerie van Landbouw, Nijverheid en Handel.

Hoofd van de afdeling   H. Fievez de Malines van Ginkel

Onderafdelingen Kabinet van de Minister en Algemene Zaken:

Hoofdmedewerker   H. Schol

Medewerkers   R.P. Buisman

J.A.M. van Iterson

Onderafdeling Secretarie en Expeditie:

Hoofdmedewerker   J. Schermer jr.

Medewerkers   J. Baan

J. van Deinse

C.W. Groeneveld

J. den Hertog

G.J. van Ingen

P. Koch

J.H. Lawant

A. Mastenbroek

H.Ch. Sterkenburg

M.M. Tilleman

J.W. Ubels

H.L.E. van der Voort van de Kley

M.S.J.E. Weber

C.O. Wicherts

Onderafdeling Zegel, Registratie en Leges:

Hoofdmedewerker   J. Benthem

Medewerker   W.K.A. Schäffer

In het rapport van de Bezuinigingscommissie was er sprake van 28 medewerkers.

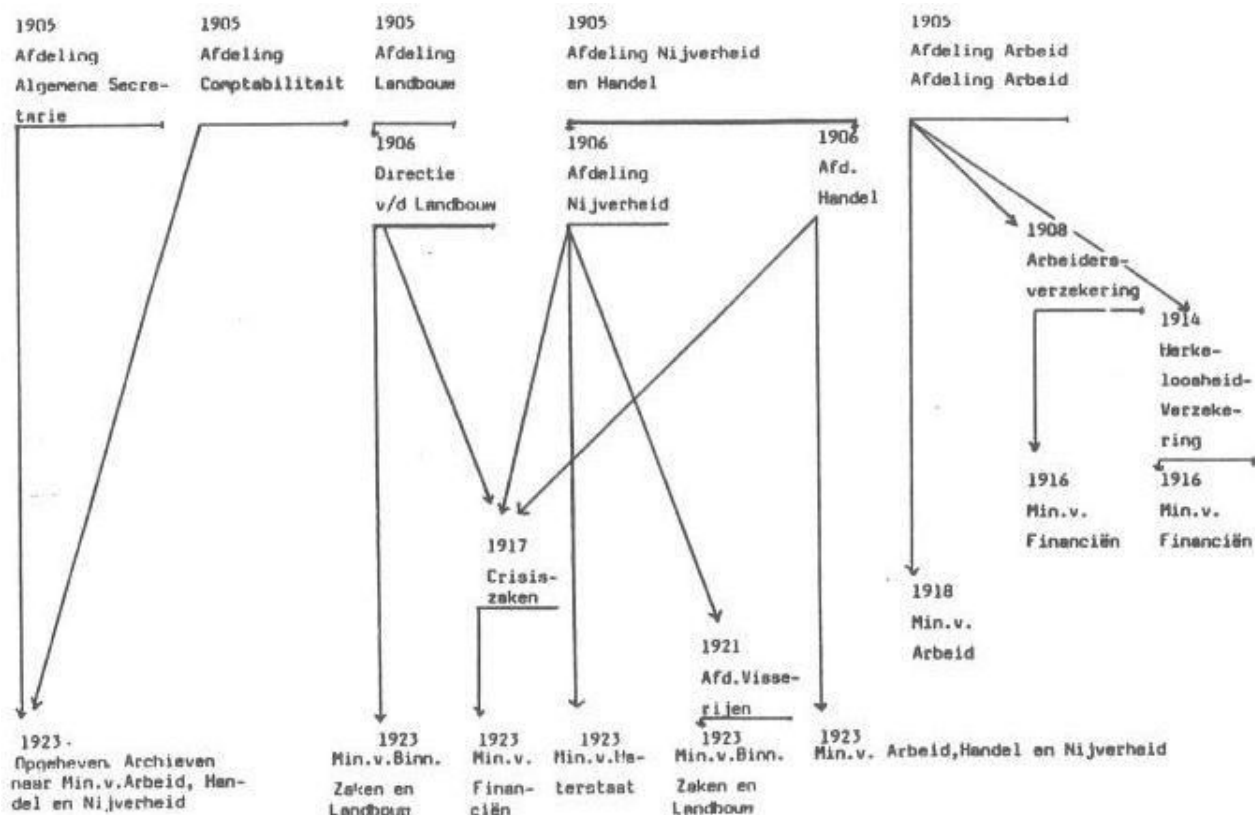
In 1922 vond bij het ministerie wederom een interne reorganisatie plaats:

De visserijaangelegenheden werden van de afdeling Nijverheid afgesplitst en aan een afzonderlijke afdeling Visserijen opgedragen.

De afdeling Visserijen behartigde haar eigen secretariële taken.

Bij de opheffing van het Ministerie van Landbouw, Nijverheid en Handel verdween ook de afdeling Algemene Secretarie van dit ministerie. De ambtenaren werden overgeplaatst naar de ministeries van Arbeid, Handel en Nijverheid, van Binnenlandse Zaken en Landbouw en van Financiën, of werden op wachtgeld gesteld.

ORGANISATIESCHEMA VAN HET MINISTERIE VAN LANDBOUW, NIJVERHEID EN HANDEL 1905-1922

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER

Vanaf de instelling van de afdeling Algemene Secretarie in 1905 tot aan de opheffing van het ministerie in 1922 werd het archief beheerd door personeel van genoemde afdeling. In 1916 had vernietiging van stukken plaatsgevonden.

De vernietiging van deze stukken werd aangegeven in de agenda. De stukken betroffen aanbestedings- en handelsaangelegenheden, adressen en namen van consulaire ambtenaren, alsmede de toezending en verkoop van publicaties.

Na de opheffing van het ministerie werd het archief overgebracht naar het destijds ingestelde Ministerie van Arbeid, Handel en Nijverheid, vervolgens naar het Ministerie van Economische Zaken.

Blijkens een mededeling van de heer Joh.C. van Aardrijk, destijds beheerder van de Centrale Archiefbewaarplaats van het departement van Economische Zaken, had omstreeks 1940 een rigoreuze vernietiging van stukken uit dit archief plaatsgevonden.

Van deze vernietigingen zijn geen specificaties of verklaringen aangetroffen.

In 1968 werd het archief overgedragen aan het Algemeen Rijksarchief en geplaatst in het hulpdepôt te Schaarsbergen. Na de verhuizing van het Algemeen Rijksarchief te 's-Gravenhage werd het archief overgebracht naar het nieuwe gebouw aan de Prins Willem Alexanderhof 20, 's-Gravenhage. In 1982 heeft het Ministerie van Economische Zaken de achtergebleven agenda's en klappers overgedragen. Door medewerkers van het Algemeen Rijksarchief was een plaatsingslijst vervaardigd.

DE VERWERVING VAN HET ARCHIEF

Het archief is krachtens bepalingen van de Archiefwet overgebracht.

Inhoud en structuur van het archief

SELECTIE EN Vernietiging

Na inventarisatie had krachtens artikel 4 van het Archiefbesluit nog vernietiging van een gering aantal stukken plaatsgevonden.

Verantwoording van de bewerking

Ten behoeve van de inventarisatie werd het archief uitgeleend aan het Ministerie van Landbouw en Visserij te 's-Gravenhage.

Het archief had een omvang van 7 m².

De stukken van de onderafdeling Kabinet van de Minister werden wegens tijdgebrek nog niet in deze inventaris beschreven.

Het archief was herordend: de oorspronkelijke chronologische ordening van het geheel was doorbroken, doordat, na de rigoreuze vernietiging rond 1940, stukken betreffende één onderwerp bij elkander waren gevoegd, evenwel zonder enige aantekening in de agenda. Van deze laatste ordening werd bij de inventarisatie uitgegaan.

De stukken, dossiers en bundels werden systematisch gegroepeerd overeenkomstig de indeling van de code van het Ministerie van Landbouw en Visserij van 1955.

Na de inventarisatie werd het archief teruggeplaatst in het Algemeen Rijksarchief te 's-Gravenhage.

Ordening van het archief

Ten behoeve van de registratie van stukken werd het agendastelsel toegepast. In volgorde van de inschrijving in de agenda kregen de stukken een doorlopende nummering.

Vanaf 1911 werd per kalenderjaar opnieuw met nummer 1 begonnen. Als ingang op de stukken, welke in dezelfde chronologische volgorde als de inschrijving in de agenda werden opgeborgen, diende een zakenklapper. De onderwerpen vermeld in de zakenklapper, werden eerst ter goedkeuring aan de Secretaris-Generaal voorgelegd.

Afzonderlijk ingeschreven en beheerd werden de stukken van de onderafdeling Kabinet van de Minister; het betrokken stukken van algemene aard.

Verwant materiaal**BESCHIKBAARHEID VAN KOPIEËN**

Inventarisnummers van dit archief zijn niet in kopievorm beschikbaar

PUBLICATIES**LITERATUURLIJST**

Addens, N.G. *De Vereeniging voor Hooger Landbouwonderwijs te Groningen*. Boekdrukkerij J.B. Wolters U.M. Groningen. 1960. (Blz. 6-76). (Ministerie van Landbouw en Visserij) *Fragmenten uit de geschiedenis van Binnenlandse Zaken*. Uitgave van de Afdeling Voorlichting van het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Staatsuitgeverij. 's-Gravenhage. 1979 (Blz. 18-26; 35-39). (Ministerie van Landbouw en Visserij). *Gedenkboek uitgegeven bij gelegenheid van het vijftigjarig bestaan der Rijkslandbouwproefstations 1927*. Uitgegeven door de Directie van de Landbouw, ter Algemeene. Landsdrukkerij. 's-Gravenhage. 1927 (Blz. 11-13). (Ministerie van Landbouw en Visserij) *Staatsalmanak voor het Koninkrijk der Nederlanden 1910*. Met machtiging van de Regeering uit officieele opgaven samengesteld. 's-Gravenhage. Martinus Nijhoff. Utrecht. J.G. Broese. 1909. (Ministerie van Economische Zaken)

BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN

I. STUKKEN VAN ALGEMENE AARD

1-16	Agenda's van ingekomen en uitgaande stukken 1905-1921	16 delen
1	1905-1906	
2	1906-1907	
3	1907-1908	
4	1908-1909	
5	1909-1910	
6	1911	
7	1912	
8	1913	
9	1914	
10	1915	
11	1916	
12	1917	
13	1918	
14	1919	
15	1920	
16	1921	
17-20	Alfabetische klappers op de agenda's, A-Z 1905-1922	4 delen
17	1905-1907	
18	1908-1915	
19	1916-1918	
20	1919-1922	
21-26	Lijsten van ingekomen ontwerpen van wet, welke in de Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal in behandeling zijn genomen; met data en uitslagen van de besprekingen 1907-1922	6 omslagen
21	1907-1911	
22	1911-1914	
23	1914-1916	
24	1916-1918	
25	1918-1920	
26	1920-1922	

II. STUKKEN BETREFFENDE BIJZONDERE ONDERWERPEN**A. BEMOEIINGEN MET HET BESTUURS- EN BEHEERSBELEID****A. INSTELLING, ONTWIKKELING EN OPHEFFING****1. MINISTERIËLE AFDELINGEN**

- 27-28** Stukken betreffende de behandeling van het ontwerp van wet, "Wettelijke voorziening" naar aanleiding van de instelling van het ministerie bij koninklijk besluit van 7 september 1905, stb. no. 264 1905-1906 2 omslagen
- 27** 1905
- 28** 1906
- 29** Stukken betreffende de afbakening van taken en bevoegdheden van de afdelingen Algemene Secretarie; Landbouw; Nijverheid en Handel; Arbeid; en Comptabiliteit; met de formatie van het personeel 1906 1 omslag
- 30** Ministeriële beschikking houdende de overdracht van werkzaamheden, krachtens de Stoom- en Hinderwet, van de afdeling Nijverheid en Handel aan de afdeling Arbeid; met de overplaatsing van enkele personeels-leden, minute 1906 1 stuk
- 31** Stukken betreffende de splitsing van de afdeling Nijverheid en Handel in twee afzonderlijke afdelingen 1906 1 omslag
- 32** Stukken betreffende de afbakening van taken en bevoegdheden van de afdeling Algemene Secretarie en andere afdelingen met uitzondering van de Directie van de Landbouw naar aanleiding van interne reorganisaties; met de formatie van het personeel 1906-1907, 1910 1 omslag
- 33** Ministeriële beschikking houdende de instelling van de afdeling Arbeidsverzekering en de benoeming van haar personeel, gedrukt 1908 1 stuk
- 34** Ontwerpen van wet houdende "Wettelijke voorziening naar aanleiding van de koninklijke besluiten van 2 november 1914 en 2 februari 1916 tot regeling van de taken en bevoegdheden van het ministerie"; met de handelingen van de Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal 1914-1916 1 omslag

- 35** Ministeriële beschikking houdende de reorganisatie van werkzaamheden van de afdeling Algemene Secretaire, minute 1918 1 stuk
- 36** Stukken betreffende de invoering van het nieuwe wetboek van Strafvordering; met een lijst van wettelijke voorschriften, waarvan de uitvoering tot de taak van de Directie van de Landbouw behoort 1921-1922 1 omslag

2. CRISISORGANEN

- 37** Stukken betreffende de instelling en de werkzaamheden van het Centraal Broodkantoor, ingesteld bij ministeriële beschikking van 20 januari 1917 1917 1 omslag
- 38** Stukken betreffende de instelling en werkzaamheden van de afdeling Crisiszaken; met de benoeming van de leiding en voorschriften ten behoeve van het personeel 1917-1918 1 omslag
- 39** Stukken betreffende de instelling, de werkzaamheden en de opheffing van het Bureau voor Mededelingen inzake de voedselvoorziening; met de benoeming en het ontslag van het personeel 1917-1919 1 omslag
- 40** Ministeriële beschikkingen houdende de instelling van rijksbureaus en commissies van toezicht voor de distributie van goederen en levensmiddelen; met de benoeming van de leiding 1917-1919 1 omslag
- 41** Stukken betreffende de opgave van de afdeling Crisiszaken van bestaande wetten en algemene maatregelen van bestuur tot regeling van de distributie, ten behoeve van het indienen van het ontwerp "Bevoegdheidswet" in de Staten-Generaal 1918 1 omslag
- 42** Stukken betreffende de behandeling van het ontwerp van wet tot instelling van een staatscommissie van onderzoek tei ondersteuning van de voedselvoorziening tijdens de toestand van oorlogsgevaar 1918 1 omslag
- 43** Stukken betreffende de instelling, de werkzaamheden en de overdracht van de taken van de afdeling Vleesvoorziening aan de afdeling Volksvoeding; met de benoeming en het ontslag van de

leiding
1918-1919 1 omslag

44 Stukken betreffende de instelling, de werkzaamheden en de
overdracht van de taken van de afdeling Crisiszaken
Textielindustrie aan de afdeling Handel; met de benoeming en het
ontslag van de leiding
1918-1919, 1921 1 omslag

45 Stukken betreffende de instelling, de werkzaamheden en de
overdracht van de taken van de tijdelijke afdeling Inspectie
Crisispersoneel aan de afdeling Inspectie Crisiszaken; met de
benoeming en het ontslag van de leiding
1918-1919, 1921 1 omslag

46 Ministeriële beschikking houdende de opheffing van de afdeling
Crisiszaken en de instelling van de afdelingen Crisisnijverheid,
Volksvoeding, Vervoer, Beroep in Crisiszaken en Inspectie
Crisiszaken, minute
1919 1 stuk

47 Stukken betreffende de instelling en de werkzaamheden van de
afdeling Melk- en Melkprodukten voorziening; met de benoeming
van de leiding
1919 1 omslag

48 Stukken betreffende de instelling, de werkzaamheden en de
opheffing van de tijdelijke afdeling Crisisarchieven; met de
benoeming en het ontslag van het personeel
1919-1922 1 omslag

49 Ministeriële beschikking houdende de opheffing van de afdeling
Beroep in Crisiszaken en de overdracht van haar taken aan de
afdeling Crisisnijverheid; met het ontslag van de leiding, minute
1922 1 stuk

50 Ministeriële beschikking houdende de opheffing van de afdeling
Vervoer en de overdracht van haar taken aan de afdeling
Nijverheid, minute
1922 1 stuk

B. FINANCIËN

51 Stukken betreffende de verantwoording van de rekening van mei
1907 voor de levering van goederen na contrôle door de Algemene
Rekenkamer
1907-1908 1 omslag

- 52-53** Stukken betreffende de regeling van de heffing van leges bij het sluiten van overeenkomsten, alsmede bij het verstrekken van vergunningen
1909-1920 2 omslagen
52 1909
53 1910-1912, 1917-1920
- 54** Stukken betreffende de behandeling van het concept Memorie van Antwoord op het voorlopig verslag van de Tweede Kamer der Staten-Generaal op hoofdstuk I der Staatsbegroting van 1916, ten aanzien van de distributie
1915-1916 1 omslag
- 55** Stukken betreffende de opgave aan het Ministerie van Financiën van het aantal gesubsidiëerde laboratoria in verband met de beperking van de bestedingen
1921-1922 1 omslag
- 56** Stukken betreffende de opgave aan het Ministerie van Financiën van het aantal bibliotheken, ressorterende onder het ministerie in verband met de beperking van de bestedingen
1922 1 omslag

C. BENODIGDHEDEN EN HULPMIDDELEN

1. DOCUMENTEN, ARCHIEF, BIBLIOTHEEK EN PUBLICATIES

- 57** Stukken betreffende de bemiddeling van het correspondentiebureau Vas Dias bij de publicatie van officiële berichten in de dagbladen
1905-1906, 1913-1914 1 omslag
- 58-61** Stukken betreffende de regeling van de verkoop van publicaties in verband met de beperking van de bestedingen
1906-1922 4 omslagen
58 1906-1913
59 1914-1918
60 1919-1920
61 1921-1922
- 62** Stukken betreffende het verzoek aan de chefs van de afdelingen, welke archiefbescheiden voor vernietiging in aanmerking komen ter bezuiniging op de uitgaven ten behoeve van het transport en de archiefruimten
1906-1912, 1915-1917 1 omslag
- 63** Stukken betreffende de overbrenging van archieven van het ministerie naar het Algemeen Rijksarchief en de raadpleging uit deze archieven

	1912-1913, 1922	1 omslag
64	Stukken betreffende de behandeling van het ontwerp koninklijk besluit tot regeling van de centrale inkoop van archiefdozen, papier en andere kantoorbenodigdheden door de ministeries 1912-1917	1 omslag
65	Stukken betreffende het gratis verstrekken van publicaties aan het "Leuvensche Boekenfonds tot ondersteuning van de bibliotheek te Leuven 1914-1915	1 omslag
66-67	Stukken betreffende de publicatie van circulaires over en broodkaarten ten behoeve van de distributie in de gemeenten 1915-1917	2 omslagen
66	1915	
67	1916-1917	
68	Stukken betreffende het verzoek van de Toewijzingscommissie voor de veevoeder om over te gaan tot de publicatie van overzichten op het gebied van de veevoeder 1917	1 omslag
69	Stukken betreffende het bijvoegen van een toelichting op de koninklijke besluiten bij de publicatie in de Staatscourant 1920	1 omslag
2. POSTVERKEER EN TELEFONIE		
70	Stukken betreffende het verlenen van machtigingen tot het portvrij verzenden van dienststukken 1916-1921	1 omslag
71-72	Stukken betreffende het verlenen van machtiging tot het kosteloos voeren van regeringsgesprekken 1918-1922	2 omslagen
71	1918-1919	
72	1920-1922	
73	Stukken betreffende de behandeling van het ontwerp van wet tot wijziging van het portvrijdom 1919-1922	1 omslag
74	Stukken betreffende de overname van militaire telefoonaansluitingen van het Ministerie van Oorlog 1921-1922	1 omslag

3. GEBOUWEN

- 75** Stukken betreffende de vestiging van de afdeling Comptabiliteit in een gebouw aan het Binnenhof te 's-Gravenhage
1905 1 omslag
- 76-82** Stukken betreffende de voorzieningen aan en de huur van gebouwen
1905-1922 7 omslagen
- 76** 1905-1906
77 1907-1909
78 1910-1912
79 1913-1915
80 1916-1917
81 1917-1918
82 1919-1922
- 83-86** Stukken betreffende de bouw van het kantorencomplex aan de Bezuidenhoutseweg te 's-Gravenhage
1905-1918 4 omslagen
- 83** 1905-1908
84 1909
85 1910-1912
86 1914-1918
- 87** Stukken betreffende de gunning aan buitenlandse aannemersbedrijven tot de levering van werken ten behoeve van de inrichting van gebouwen
1908-1909, 1911-1912, 1914-1919 1 omslag
- 88** Stukken betreffende de opgaven aan de Rijksgebouwendienst van het aantal ten behoeve van het ministerie gehuurde gebouwen
1908, 1911, 1919, 1921-1922 1 omslag
- 89** Stukken betreffende de gunning aan de Nederlandse Vereniging van Ambachts- en Nijverheidskunst tot de levering van werken ten behoeve van de inrichting van gebouwen
1914, 1916-1917 1 omslag
- 90** Stukken betreffende de uitkering van schadevergoedingen aan leveranciers en aannemers van werken in verband met de verhoging van de arbeidslonen en de grondstoffenprijs
1914, 1916-1921 1 omslag
- 91-92** Stukken betreffende de instelling en de werkzaamheden van de commissie voor Rijkskantoorgebouwen, ingesteld door het Ministerie van Binnenlandse Zaken
1919-1921 2 omslagen

- 91** 1919
92 1920-1921

- 93** Stukken betreffende de verplichting tot interdepartementaal overleg bij de aankoop van percelen
1920 1 omslag

D. PLICHTEN EN BEVOEGDHEDEN

- 94** Stukken betreffende de instructie van de Secretaris-Generaal ten behoeve van een snelle afwikkeling van de zaken
1905, 1909-1910, 1915, 1917-1919, 1921 1 omslag
- 95** Stukken betreffende de regeling van de bevoegdheid tot het ondertekenen van ministeriële beschikkingen
1906-1907 1918 1 omslag

E. REGELING VAN DE RECHTSVOORSCHRIFTEN

1. PROCEDURES EN TECHNIEKEN

- 96** Stukken betreffende de wijziging van de wet houdende de regeling van het inwerking treden van algemene maatregelen van bestuur; met afschriften van correspondentie uit 1895
1909 1 omslag
- 97** Stukken betreffende de behandeling van het ontwerp van wet tot wijziging van de terminologie in wetten en koninklijke besluiten, tevens van kracht in de koloniën
1913 1 omslag
- 98** Stukken betreffende de behandeling van het ontwerp van wet tot nadere regeling van de bepaling omtrent eed, belofte en bevestiging, welke is gesteld in wetten en koninklijke besluiten
1914-1915 1 omslag

F. BETREKKINGEN TOT DERDEN

1. REPRESENTATIEF OPTREDEN

- 99-125** Koninklijke besluiten houdende de vergunningen tot het aannemen van vreemde onderscheidingen; met bijlagen, minuten
1906-1922 27 omslagen
- 99** 1906 eerste halfjaar
100 1906 tweede halfjaar
101 1907 eerste halfjaar
102 1907 tweede halfjaar
103 1908 eerste halfjaar
104 1908 tweede halfjaar

105	1909 eerste halfjaar
106	1909 tweede halfjaar
107	1910 eerste halfjaar
108	1910 tweede halfjaar
109	1911 eerste halfjaar
110	1911 tweede halfjaar
111	1911 tweede halfjaar
112	1912 eerste halfjaar
113	1912 tweede halfjaar
114	1913 eerste halfjaar
115	1913 tweede halfjaar
116	1914 eerste halfjaar
117	1914 tweede halfjaar
118	1915 eerste halfjaar
119	1915 tweede halfjaar
120	1918
121	1920 eerste halfjaar
122	1920 tweede halfjaar
123	1921
124	1922 eerste halfjaar
125	1922 tweede halfjaar

Zie voor de alfabetische naamlijst bijlage 1.

126	Stukken betreffende de toekenning van onderscheidingen aan de bemanning van de sleepboot "Ijmuiden" na de redding van het stoomschip "Eastwell"	
	1913	1 omslag
127	Stukken betreffende de benoeming van werkgevers en gedelegeerden op de Internationale Arbeidsconferenties te Genève	
	1920-1922	1 omslag
128	Verslag van de derde Internationale Arbeidsconferentie te Genève, gedrukt	
	1922	1 omslag
	In de franse taal	

2. INFORMATIEF OPTREDEN

129	Stukken betreffende de informatie aan de Zweedse gezant omtrent de bevoegdheden en de werkzaamheden van de Directie van de Landbouw, de afdelingen Handel; Nijverheid; Arbeid; en Arbeidsverzekering	
	1909	1 omslag
130	Stukken betreffende de informatie aan de Italiaanse gezant omtrent de rechten en plichten van het Nederlandse ingezetenschap	
	1909	1 omslag

- 131** Stukken betreffende het verzoek van de Nederlandse consul te Canada om informatie omtrent het droogleggen van moerasgronden in Nederland naar aanleiding van het bezoek van een buitenlandse vertegenwoordiger
1910 1 omslag
- 132** Stukken betreffende de informatie aan de Britse zaakgelastigde omtrent de eisen voor de benoeming tot burgerlijk ambtenaar
1912 1 omslag
- 133** Stukken betreffende de informatie aan de Deense gezant omtrent de functies bij de Rijksoverheid, welke door vrouwen kunnen worden bekleed
1914 1 omslag
- 134** Stukken betreffende de publieke informatie omtrent het Nederlandse beleid ten aanzien van de export in kolen en staal
1916-1918 1 omslag
- 135** Stukken betreffende de informatie aan de Crisisenquête-commissie omtrent de werkzaamheden van de crisisorganen
1918-1919 1 omslag
- 136** Stukken betreffende de informatie aan de Japanse gezant omtrent de aanleg van tuinsteden
1919 1 omslag

3. TOEZICHT EN CONTRÔLE

- 137** Stukken betreffende de contrôle op de toepassing van rijkswetten en -voorschriften door tussenkomst van de gemeentebesturen
1909-1910 1 omslag
- 138** Stukken betreffende de reacties van bedrijven en commissies van bijstand op de maatregelen ten behoeve van de eport van goederen en levensmiddelen krachtens de Distributiewet van 1916
1916-1917 1 omslag
- 139** Stukken betreffende het onderzoek naar de financiële afwikkeling voor het verlenen van machtiging tot de uitvoer van konijnen door een pluimveevereniging te Amersfoort naar aanleiding van een ingediende klacht van een oud-agent der Nederlandse Handel Maatschappij
1917-1918 1 omslag
- 140** Stukken betreffende het onderhoud van de minister met de gemeentebesturen van Amsterdam, Groningen, Utrecht, Rotterdam

en 's-Gravenhage omtrent de distributie van goedkope
volkskleding
1918 1 omslag

141 Stukken betreffende de behandeling van het ontwerp van Wet tot
aanpassing van de Duurtewet naar aanleiding van de
distributiemaatregelen
1919-1920 1 omslag

142 Stukken betreffende de behandeling van het ontwerp van wet tot
de vaststelling van voorschriften voor de uitvoer van dieren,
planten en in Nederland bewerkte produkten
1920 1 omslag

4. FINANCIËLE STEUN

143 Stukken betreffende het verzoek van de Gemeente Harderwijk om
een financiële bijdrage ten behoeve van de bouw van een militair
hospitaal en de vestiging van een militair bataljon
1906 1 omslag

144 Stukken betreffende de regeling van de kredietverlening aan
bedrijven in het door watersnood getroffen gebied van Noord-
Holland
1916 1 omslag

145 Stukken betreffende de regeling van de kredietverlening aan
landbouwers en pluimveehouders in de door de overstroming
geteisterde gebieden
1916 1 omslag

146 Stukken betreffende de instelling en de werkzaamheden van de
"Centrale commissie voor de uitzending van Nederlandse kinderen
naar buiten"
1918 1 omslag

B. BEMOEIINGEN MET HET AMBTENARENBELEID

A. GEORGANISEERD OVERLEG

147 Stukken betreffende het verzoek van de "Bond van technische
ambtenaren in overheidsdienst" om de technische ambtenaren te
mogen vertegenwoordigen in de door het ministerie in te stellen
commissies voor georganiseerd overleg
1919-1921 1 omslag

B. REGELING VAN DE ARBEIDSVOORWAARDEN

- 148** Stukken betreffende de verbetering van de dienstvoorwaarden voor ambtenaren werkzaam bij de Spoorwegen en de Post- en Telegrafie
1906-1907 1 omslag
- 149** Stukken betreffende de regeling van de arbeidsvoorwaarden van werklieden belast met de uitvoering van aannemerswerken
1914, 1918-1919 1 omslag
- 150** Stukken betreffende de behandeling van het ontwerp besluit tot instelling en opheffing van een tijdelijke en de instelling van een vaste Commissie van Advies voor de arbeidsvoorwaarden van rijkswerklieden; met de benoeming van de houtvesters van Nunspeet en Bloemendaal tot lid en plaatsvervangend lid
1919-1920 1 omslag
- 151** Stukken betreffende de wijziging van de arbeidsvoorwaarden voor werkvrouwen in rijksdienst
1919-1922 1 omslag

C. BENOEMING, TEWERKSTELLING EN BEËINDIGING VAN DE DIENSTBETREKKING

- 152** Stukken betreffende de eisen voor de benoeming tot ingenieur in rijksdienst of in een overeenkomstige betrekking
1905 1 omslag
- 153** Stukken betreffende het gelijktijdig waarnemen van een bezoldigd ambt met het lidmaatschap van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
1905, 1909-1911, 1922 1 omslag
- 154-155** Stukken betreffende de regeling van de benoeming van gewezen militairen in burgerlijke overheidsbetrekkingen; met het rapport van de Staatscommissie
1906-1909 2 omslagen
- 154** 1906-1908
- 155** 1909
- 156** Stukken betreffende de wijziging in de bepalingen van het "Voorschrift betreffende het verlenen van bijstand en hulp door militairen, 1913"
1913, 1917-1918 1920, 1922 1 omslag
- 157** Stukken betreffende de benoeming van de Directeur-Generaal van de Landbouw tot lid van de Commissie van de Nederlandse

Werkeloosheid Raad
1918

1 omslag

158

Stukken betreffende het verzoek van het Ministerie van Oorlog om bemiddeling tot het plaatsen van verlofsofficieren in een passende functie
1918-1919

1 omslag

159

Stukken betreffende de behandeling van het ontwerp van wet tot regeling van het ontslag van werklieden in tijdelijke dienst van het Rijk
1918-1922

1 omslag

160

Stukken betreffende de eisen voor de benoeming tot analist eerste klasse bij de rijksoverheid
1922

1 omslag

D. PLICHTEN, VERPLICHTINGEN EN GEZAG

161

Koninklijk besluit houdende de wijziging van de instructie van 1903 voor de contrôlerende geneeskundigen van de Rijksverzekeringsbank, minute
1907

1 stuk

162

Stukken betreffende de opgaven van de afdelingen van het aantal verlofdagen van de ambtenaren ten behoeve van een ontwerpregeling van het "bijzonder verlof"
1907-1908, 1920-1922

1 omslag

163

Stukken betreffende de behandeling van het verzoek van de Minister van Waterstaat om informatie omtrent de strafmaatregelen, welke bij overtredingen van ambtenaren werkzaam bij het ministerie worden toegepast
1911

1 omslag

164

Stukken betreffende de behandeling van het ontwerp van het tot wijziging van de Arbeidswet ten aanzien van de duur van de arbeidstijden; met verzoeken om advies aan de onderdelen van het ministerie
1918-1922

165

Stukken betreffende de contrôle op de aanvang van de werktijden van ambtenaren van het ministerie
1919

1 omslag

166

Stukken betreffende het verrichten van overwerk door ambtenaren van het ministerie tot ondersteuning van Weense kinderen
1919

1 omslag

- 167** Stukken betreffende de toepassing van het nieuwe "werktijdenbesluit voor fabriekspersoneel" in de staatsmijnen ten behoeve van de wijziging van de arbeidstijden van de beambten 1920 1 omslag
- 168** Ministeriële beschikking houdende het verbod dranken te verwarmen in ministeriële gebouwen, minute 1922 1 stuk

E. AMBTENARENFORMATIE VAN HET MINISTERIE

- 169** Stukken betreffende de opgave aan het Ministerie van Binnenlandse Zaken van het aantal kiesgerechtigde ambtenaren, krachtens de Kieswet 1904-1906 1 omslag
- 170** Lijsten houdende de namen, de rangen en het jaarloon van de ambtenaren van het ministerie 1922 1 omslag

F. FINANCIËLE RECHTEN

- 171** Stukken betreffende de toekenning van een standplaatstoelage aan ambtenaren van het ministerie, die woonachtig zijn in de gemeenten Amsterdam en Rotterdam 1905-1906 1 omslag
- 172** Stukken betreffende de wijziging in de regeling van de lonen van dienstplichtige ambtenaren 1906-1908, 1912-1913 1 omslag
- 173** Stukken betreffende de herziening van het koninklijk besluit van 9 juni 1904 houdende de regeling tot voorkoming van een dubbele uitkering aan rente of wachtgeld aan ambtenaren 1907 1 omslag
- 174** Stukken betreffende de toekenning van een vergoeding voor het verrichten van werkzaamheden aan technische ambtenaren ressorterende onder andere ministeries 1907-1908 1 omslag
- 175** Stukken betreffende de regeling van de verhoging van de lonen van werklieden in dienst van de staatsmijnen te Limburg 1908 1 omslag
- 176-178** Stukken betreffende het ontwerp van wet houdende de regeling van de verhoging van de lonen van rijkswerklieden 1910-1920 3 omslagen

176 1910-1915
177 1917-1919
178 1920

- 179** Stukken betreffende de instelling van een bijkantoor van de "Nederlandse Coöperatieve Spaar- en Credietbank van ambtenaren en beambten" te Leiden
1916 1 omslag
- 180** Stukken betreffende de toekenning van een nieuwjaars- en voorjaarsbeloning aan de huishoudelijke beambten van het ministerie
1916 1 omslag
- 181** Stukken betreffende de aankoop van kalenders tot ondersteuning van de ambtenaren in dienst van het Rijk
1917 1 omslag
- 182** Stukken betreffende het onderzoek van de Staatscommissie van advies tot regeling van de waardering van de functies van burgerlijke rijksambtenaren en beambten
1917-1918 1 omslag
- 183** Stukken betreffende het verzoek van de Bond van Technische Ambtenaren om een loonsverhoging voor de technische ambtenaren
1919 1 omslag
- 184** Stukken betreffende de werkzaamheden van het Bureau der Topografische Inrichting, welke is ingesteld voor levering van goederen tegen inkoopprijs aan ambtenaren
1919 1 omslag

G. HUISVESTING

- 185-186** Stukken betreffende de toewijzing van woningen in de plaats van tewerkstelling door tussenkomst van de gemeentebesturen
1919-1922 2 omslagen
- 185** 1919
186 1920-1922

H. VAKBEKWAAMHEID

- 187** Stukken betreffende de regeling van het examen ten behoeve van de benoeming in de functie van tweede klerk; met een lijst van deelnemers
1906-1907 1 omslag
- 188-189** Stukken betreffende de uitslagen van de examens van de

---

deelnemers voor de benoeming in de functie van tweede klerk
1907 2 omslagen
188 deel I
189 deel II

C. OVERIGE BEMOEIINGEN

- 190** Stukken betreffende de behandeling van het ontwerp van wet tot
regeling van het Nederlanderschap voor de Nederlanders afkomstig
uit Nederlands-Indië
1908-1909 1 omslag
- 191** Stukken betreffende de indeling van Nederland in 24 destricten
met 44 keuringsraden ten behoeve van de invoering van de
Dienstplichtwet 1922; met een naamlijst van de gemeenten, de
provincies en de districten
1922 1 omslag

D. SUPPLEMENT 1996

- 192** Stukken betreffende de beschikbaarstelling van levensmiddelen en
kleding aan de on- en minvermogende bevolking.
1915-1917 1 omslag

BIJLAGEN

Bijlage 1

Lijst van gedecoreerden

Naam gedecoreerde	KB van	Herkomst decoratie
Aalst, C.J.K. van	13-02-1914; no. 26	België
Aalst, C.J.K. van	09-02-1921; no. 25	Engeland
Aalst, C.J.K. van	18-01-1922; no. 18	Italië
Aerts Bruinen, J.	23-05-1906; no. 48	Turkije
Aertsnijs, M.	09-01-1906; no. 40	Frankrijk
Ahrendt, H.C.W.	18-11-1911; no. 45	Frankrijk
Ahrendt, H.	22-06-1914; no. 63	Luxemburg
Akker, I.J.	13-05-1912; no. 58	Frankrijk
Akker, A.F. van den	09-01-1909; no. 17	Duitsland
Alard, H.F.M.	13-08-1908; no. 48	België
Albers, H.A.Th.	15-05-1915; no. 22	Luxemburg
Alsberg, S.	07-10-1908; no. 42	Duitsland
Alsberg, S.	22-06-1914; no. 63	Duitsland
Andree Wiltens, J.W.G.H.	19-08-1915; no. 58	Paus Pius X
Arfman, H.J.	29-08-1908; no. 71	Duitsland
Arkel, H. van	02-10-1911; no. 48	België
Arkel, H. van	12-03-1915; no. 29	Luxemburg
Arkenbout-Schokker, I.A.E.	14-11-1908; no. 61	Denemarken
Arntz, S.W.N.	06-02-1915; no. 141	Paus Pius X
Asch van Wijck, H.W. van	30-12-1910; no. 56	België
Asscher, A.	11-10-1910; no. 33	België
Asscher, A.	23-09-1921; no. 36	Japan
Beaufort, J.F. de	10-03-1921; no. 27	Zweden
Beckering Vinckers, J.A.	27-04-1906; no. 34	Roemenië
Beek, H. van	05-01-1910; no. 66	Duitsland
Beenhouwer, J.	27-03-1920; no. 41	Frankrijk
Beerling, J.F.Th.	25-03-1912; no. 36	Frankrijk

Naam gedecoreerde	KB van	Herkomst decoratie
Bendien, J.	28-09-1906; no. 44	Portugal
Bendien, J.	12-02-1910; no. 41	Oostenrijk
Berendsen, K.A.	10-05-1913; no. 31	Mecklenburg
Bergh, W.G.J. van de	22-06-1914; no. 63	Luxemburg
Berkel, J.W.F.	29-08-1908; no. 71	Duitsland
Berkel, J.W.F.	29-08-1912; no. 50	Frankrijk
Berkhout, A.H.	02-10-1911; no. 40	Frankrijk
Berkhout, A.H.	08-12-1911; no. 31	Frankrijk
Besters, F.P.H.	09-01-1909; no. 17	Duitsland
Beukers, W.A.	12-03-1920; no. 138	Paus Pius X
Beumont, H. de	09-04-1921; no. 33	België
Beijleveld, H.	26-03-1908; no. 21	Duitsland
Bitter, W.J.	12-02-1910; no. 41	Duitsland
Bloeme, A. de	08-05-1906; no. 34	Frankrijk
Bloemen, A.	30-03-1907; no. 15	Frankrijk
Blokzijl, J.	22-06-1914; no. 63	Luxemburg
Blom, G.	29-08-1908; no. 71	Duitsland
Blonden, A.	27-10-1911; no. 48	Frankrijk
Boer, K.A.W.	21-05-1909; no. 21	Duitsland
Boest Gips, D.	29-06-1907; no. 83	Franrijk
Bongers, H.J.	12-02-1910; no. 41	Paus Pius X
Bonthuis, R.P.	29-08-1912; no. 50	Roemenië
Bonthuis, R.P.	29-06-1914; no. 54	Duitsland
Boom, N.P.	20-12-1910; no. 13	Saksen
Bos, C.	27-10-1911; no. 48	Frankrijk
Bosch, J.P. van den	10-07-1911; no. 45	België
Bosman van Oud, C.	08-03-1909; no. 68	Duitsland
Bouchette, J.F.H.	20-04-1907; no. 39	Paus Pius X
Boxman-Dumont, A.	10-08-1909; no. 47	Frankrijk
Briegleb, O.W.G.	26-02-1908; no. 17	Italië
Broek, H.A.W. van den	05-12-1908; no. 35	Duitsland
Broek, H.A.W. van den	20-11-1911; no. 68	Duitsland
Broer, A.G.	02-10-1911; no. 40	Duitsland

Naam gedecoreerde	KB van	Herkomst decoratie
Brom, J.H.	10-07-1911; no. 45	België
Bromelow, J.H.	31-03-1909; no. 49	Duitsland
Brouwer, W.P.J.	19-08-1915; no. 58	Paus Pius X
Brouwers. M.C.	14-03-1906; no. 28	Paus Pius X
Bruggeman, G.	04-10-1919; no. 67	Paus Pius X
Bruggeman, G.	04-08-1909; no. 52	Duitsland
Bruin, W. de	05-01-1910; no. 66	Duitsland
Bruijn, P.H. de	03-01-1911; no. 22	Italië
Burgh, H.J. van der	18-10-1912; no. 21	Frankrijk
Burgh, H.J. van der	04-02-1913; no. 66	België
Caron, W.J.H.	29-08-1908; no. 71	Duitsland
Caron, W.J.H.	31-03-1909; no. 49	Duitsland
Claringbould, J.E.	10-03-1921; no. 27	Engeland
Clerq, G.S. de	08-08-1911; no. 39	België
Cochius, P.M.	16-02-1921; no. 53	Engeland
Collignon, J.H.	02-10-1912; no. 22	Perzië
Collot d'Exury, K.J.A.G.	23-01-1908; no. 38	Duitsland
Cooper, G.J.	27-07-1909; no. 48	Frankrijk
Croesen, V.R.IJ.	08-08-1911; no. 39	België
Cuijpers, E.G.H.H.	24-05-1912; no. 71	België
Dam, M.W. van	06-11-1908; no. 44	Duitsland
Damen, J.H.J.	02-10-1911; no. 40	Duitsland
Damave, J.J.	17-02-1913; no. 13	Paus Pius X
Daniëls, P.J.F.	18-09-1908; no. 30	Paus Pius X
Denis Mesritz, M.	06-03-1907; no. 57	Portugal
Derks, W.H.	17-02-1913; no. 13	Paus Pius X
Deterding, H.W.A.	05-08-1922; no. 39	Italië
Deuschle, K.F.	07-08-1911; no. 45	Duitsland
Deventer, C.Th. van	10-07-1911; no. 45	België
Dilloo, J.	29-08-1908; no. 71	Duitsland
Doeksen, D.H.	15-05-1915; no. 22	Spanje

Naam gedecoreerde	KB van	Herkomst decoratie
Donders, L.H.M.	02-09-1910; no. 36	Paus Pius X
Döscher, H.	27-07-1909; no. 48	Duitsland
Driebeek, A.E.P.M.	04-10-1919; no. 67	België
Driebeel-Percy, L.Ch.M.G.	04-10-1919; no. 67	België
Dumoulin, E.J.L.	31-03-1908; no.-	Paus Pius X
Dunlop, G.C.B.	19.06.1915; no. 85	Frankrijk
Duijnen, F. van	25-03-1912; no. 36	Paus Pius X
Dijk, J.H.L. van	04-10-1919; no. 67	Paus Pius X
Dijkman, H.J.	11-09-1912; no. 68	Frankrijk
Eeghen, C.. van	08-08-1911; no. 39	België
Eeghen, S.P. van	05-09-1911; no. 35	Frankrijk
Eilander, S.	29-08-1908; no. 71	Duitsland
Eisbergen, A. van	29-08-1908; no. 71	Duitsland
Ellens, J.	02-10-1911; no. 40	Duitsland
Enger, P.A.	03-12-1912; no. 23	Frankrijk
Enschede, Ch.	08-08-1911; no. 39	België
Enschede, H.J.D.D.	30-12-1921; no. 56	België
Enschede, H.J.D.D.	20-05-1914; no. 60	Perzië
Eras, H.	07-08-1911; no. 45	Paus Pius X
Essenstam, J.A.	24-12-1912; no. 15	Frankrijk
Everard, F.Th.	06-03-1911; no. 71	Paus Pius X
Everwijn, J.C.A.	10-07-1911; no. 45	België
Eijck, W.G.A. van	04-10-1919; no. 67	Paus Pius X
Eijsbergen, C. van	09-01-1909; no. 17	Perzië
Eijsbergen, C. van	08-11-1911; no. 45	Frankrijk
Faber, A.J.	10-03-1921; no. 27	Zweden
Fabius, G.J.	30-12-1910; no. 56	België
Fastré, H.F.J.	02-10-1912; no. 22	Frankrijk
Favre, J.	24-09-1912; no. 53	Frankrijk
Feith, J.H.	15-10-1918; no.-	Duitsland
Flach, C.M.	08-11-1911; no. 45	Frankrijk

Naam gedecoreerde	KB van	Herkomst decoratie
Fleck, O.	28-06-1909; no. 50	Duitsland
Florijn, A.G.	30-12-1913; no. 77	Paus Pius X
Fontijn, M.P.J.E. la	11-04-1906; no. 40	Portugal
Frencken, C.A.J.	22-09-1910; no. 111	Paus Pius X
Frerkes, J.	07-04-1910; no. 22	Turkije
Gaut, C.J.	02-10-1911; no. 40	Spanje
Gazenbeek, J.	12-02-1910; no. 41	Duitsland
Gebel, C.	02-09-1910; no. 36	Italië
Gebel, C.	21-05-1909; no. 21	Perzië
Gerhard, H.L.	29-08-1908; no. 71	Duitsland
Gerhard, H.L.	27-07-1909; no. 48	Duitsland
Gerhard, H.L.	29-08-1912; no. 50	Frankrijk
Gerhard, H.L.	18-10-1912; no. 21	Denemarken
Gerlings, J.Th.	10-07-1911; no. 45	België
Goedkoop, D.	10-07-1911; no. 45	België
Goedkoop, P.	31-03-1908; no. 36	Italië
Goedkoop, P.	08-08-1911; no. 39	België
Goossens, V.R.	07-04-1910; no. 22	Duitsland
Gout, C.J.	29-08-1911; no. 50	Frankrijk
Grand, N. le	08-08-1911; no. 39	België
Grelinger, J.	11-10-1907; no. 68	Paus Pius X
Grewen, C.H.	30-12-1913; no. 77	Paus Pius X
Haersolte van den Doorn, A.F.R.E. van	07-10-1908; no. 42	Japan
Hagen, M.D.M. van der	17-06-1921; no. 72	België
Havelaar, D.H.	09-01-1912; no. 6	België
Hees, J. van	05-04-1921; no. 18	Servië
Heldring, B.	19-07-1907; no. 75	Italië
Hemert, J.G. van	08-08-1911; no. 39	België
Hoek, P. van	29-08-1912; no. 50	Roemenië
Hoek, P. van	29-06-1914; no. 54	Duitsland
Hoek, P. van	17-06-1921; no. 72	België

Naam gedecoreerde	KB van	Herkomst decoratie
Hoek, S. van	21-04-1908; no. 92	Wurtemberg
Hoek, S. van	05-12-1908; no. 35	Duitsland
Hoek, S. van	17-02-1913; no. 13	Waldeck en Pyrmont
Hoette, W.A.L.	09-07-1912; no. 72	Pruisen
Hogerhout, J.A.F.	14-11-1908; no. 61	Duitsland
Hogerhout, J.A.F.	15-05-1915; no. 22	België
Hogerzeil, S.J.	08-08-1911; no. 39	België
Holsboer, F.Th.	04-09-1922; no. 151	Frankrijk
Hoof, C. van	04-10-1919; no. 67	Paus Benedictus XV
Hoogenstraaten, E.L.T.	08-08-1911; no. 39	België
Horst, A. van der	20-01-1914; no. 68	Tunis
Houten, Lzn. Chr.G. van	11-10-1910; no. 33	Frankrijk
Houtman, Chr.	09-11-1951; no. 38	Paus Benedictus XV
Huizen, A. van	10-07-1911; no. 45	België
Hulst, W.N.J. van den	27-07-1909; no. 48	Paus Pius X
Hunink, A.A.	23-05-1921; no. 46	Paus Benedictus XV
Iserief, L.	25-01-1916; no. 17	Paus Benedictus XV
Jacot, A.	13-02-1914; no. 26	België
Jansen, B.	29-08-1908; no. 71	Duitsland
Jansen, B.	12-03-1915; no. 29	Denemarken
Jansen, G.	15-04-1914; no. 25	Luxemburg
Jansen, G.J.	10-07-1911; no. 45	België
Jansen, P.	01-03-1910; no. 27	Saksen
Jansen, P.	07-04-1910; no. 22	Saksen Weimar
Jansen, T.	29-08-1908; no. 71	Duitsland
Jansen, T.	09-01-1911; no. 68	Duitsland
Jeths, W.	18-10-1912; no. 21	Frankrijk
Jongenelen, A.	13-06-1906; no. 45	België
Jongh, H. de	17-06-1921; no. 72	Frankrijk
Jongh van Arkel, J.Th. de	04-11-1909; no. 34	Frankrijk
Jonkergouw, J.	24-06-1912; no. 63	Paus Pius X

Naam gedecoreerde	KB van	Herkomst decoratie
Kaan, F.J.	06-11-1908; no. 44	Duitsland
Kalken, D. van	19-08-1914; no. 20	Paus Pius X
Keeman, P.A.C.	14-03-1906; no. 28	Roemenië
Kempen, J.C. van	26-03-1908; no. 21	Duitsland
Kempen, J.C. van	24-09-1912; no. 53	Frankrijk
Kempen, J.C. van	15-04-1914; no. 25	Luxemburg
Keuss, E.J.	27-08-1907; no. 35	Paus Pius X
Kikkert, P.	14.08.1907; no. 52	Portugal
Kikkert, P.	20-08-1913; no. 74	Spanje
Klene, A.	08-08-1910; no. 53	Frankrijk
Klerk, H.W. de	29-08-1908; no. 71	Duitsland
Klooster, J. ten	30-06-1921; no. 85	Engeland
Kloosterman, T.	22-06-1914; no. 63	Luxemburg
Kluitmans, H.	03-06-1911; no. 41	Paus Pius X
Knoops, M.	26-07-1920; no. 31	Perzië
Knottenbelt, H.J.	10-07-1911; no. 45	België
Koel, H.C.	09-01-1909; no. 17	Perzië
Koel, H.C.	08-11-1911; no. 45	Frankrijk
Koerselman, G.J.	29-08-1908; no. 71	Duitsland
Koerselman, G.J.	21-12-1911; no. 13	Frankrijk
Koert, J. van	09-01-1909; no. 17	Duitsland
Koldenhoven, G.	21-12-1911; no. 13	Frankrijk
Korteweg, S.C.	21-04-1908; no. 92	Frankrijk
Koster, J.	22-06-1914; no. 63	Roemenië
Kraaijenbroek, J.	06-11-1908; no. 44	Duitsland
Kraetzer, E.J.M.	13-08-1908; no. 48	Turkije
Krebs, J.B.	11-09-1912; no. 68	Frankrijk
Krelage, E.H.	08-08-1911; no. 39	België
Kreijmborg, A.	10-03-1921; no. 27	Paus Benedictus XV
Kröller, A.G.	27-04-1906; no. 34	Roemenië
Krütwig, A.E.	04-02-1913; no. 66	Waldeck en Pyrmont
Kubly, H.	29-08-1908; no. 71	Duitsland

Naam gedecoreerde	KB van	Herkomst decoratie
Kubly, H.	07-08-1911; no. 45	Duitsland
Kubly, H.	08-12-1911; no. 31	Frankrijk
Kubly, H.	20-05-1914; no. 60	Luxemburg
Kubly, H.	12-03-1915; no. 29	Denemarken
Kubly, W.F.	02-10-1911; no. 40	Duitsland
Laans, A.J.C.	22-11-1910; no. 37	Paus Pius X
Labayrie, L.	24-12-1912; no. 15	Frankrijk
Lammers, H.M.	28-06-1909; no. 50	Paus Pius X
Lange, A. de	04-03-1910; no. 36	Frankrijk
Lansen, L.J.	19-01-1907; no. 36	Engeland
Leenart, P.J.	29-06-1907; no. 82	Frankrijk
Leenders, M.P.H.	21-12-1921; no. 25	Frankrijk
Leersum, J.J. van	07-10-1908; no. 42	Duitsland
Leersum, J.J. van	31-03-1909; no. 49	Duitsland
Leersum, J.J. van	08-12-1911; no. 31	Frankrijk
Leersum, J.J. van	12-03-1915; no. 29	Denemarken
Leeuwen, A.B.C. van	04-07-1922; no. 85	Frankrijk
Lege, J. de	27-06-1911; no. 63	Duitsland
Legemaat, T.	22-11-1910; no. 37	België
Legemaat, T.	20-11-1911; no. 68	Frankrijk
Legemaat, T.	15-04-1914; no. 25	Luxemburg
Legemaat, T.	12-03-1915; no. 29	Denemarken
Lelyveld, L.	08-11-1911; no. 45	Frankrijk
Lintel, H.H.	08-12-1911; no. 31	Frankrijk
Lips, J.	08-08-1911; no. 39	België
Lob, J.	10-07-1911; no. 45	België
Lodder, J.	13-05-1908; no. 44	Wurtenburg
Lodder, J.	11-06-1908; no. 47	Luxemburg
Lodder, J.	07-08-1911; no. 45	Duitsland
Lodder, J.	02-10-1911; no. 40	Duitsland
Lody, B.H.H.	31-03-1909; no. 49	Duitsland
Loeb, R.	25-03-1912; no. 36	België

Naam gedecoreerde	KB van	Herkomst decoratie
Löhvis, F.B.	08-08-1911; no. 39	België
Lonkhuyzen, J.B. van	08-08-1911; no. 39	België
Lonkhuyzen, J.B. van	17-06-1921; no. 72	België
Looyen, J.D.	10-08-1909; no. 47	Frankrijk
Lovink, H.J.	22-10-1908; no. 44	Duitsland
Lovink, H.J.	04-11-1909; no. 34	Frankrijk
Lucas, F.M.	31-03-1909; no. 49	Duitsland
Lucas, F.M.	02-10-1911; no. 40	Duitsland
Lüden, J.	21-01-1907; no. 16	Rusland
Lijkamp, J.B.	08-02-1922; no. 26	Paus Benedictus XV
Maclaine Pont, A.	06-02-1920; no. 29	Zweden
Manus, F.Th.	08-08-1910; no. 53	Frankrijk
Marang van Ijsselveere, K.	21-06-1920; no. 50	Portugal
Marcelis, W.J.M.	21-09-1920; no. 55	Paus Benedictus XV
Margry, A.A.J.	27-07-1909; no. 48	Paus Pius X
Markus, H.	19-11-1912; no. 17	Frankrijk
Mastbergen, J.C. van	20-03-1908; no. 15	Rusland
May, A.	21-01-1907; no. 16	Rusland
May, P.	21-01-1907; no. 16	Rusland
May, P.	19-10-1912; no. 21	Oostenrijk
May, R.	08-08-1910; no. 53	Rusland
May, R.	07-02-1922; no. 27	Frankrijk
Meershoek, L.J.A.	26-07-1920; no. 31	Zweden
Meester, Ph.A. de	04-12-1906; no. 29	Griekenland
Meester, Th.H. de	13-08-1908; no. 48	Duitsland
Meester, Th.H. de	31-03-1909; no. 49	Duitsland
Meester, Th.H. de	22-07-1921; no. 53	Engeland
Mertens, C.A.E.	26-06-1906; no. 35	Portugal
Meurs, A.C.	07-04-1910; no. 22	Spanje
Meijerdirck, F.	07-04-1910; no. 22	Spanje
Meyrink, F.	03-06-1911; no. 41	Duitsland
Meyrink, F.	04-02-1913; no. 66	Mecklenburg Schwerin

Naam gedecoreerde	KB van	Herkomst decoratie
Molhuysen, H.	17-06-1921; no. 72	België
Monchen, A.E.	20-08-1913; no. 74	Frankrijk
Monchy, E.P. de	10-07-1911; no. 45	België
Moor, H. de	27-10-1911; no. 48	Frankrijk
Moorman, J.J.	29-08-1908; no. 71	Duitsland
Moorman, J.J.	04-08-1909; no. 42	Duitsland
Moors, B.P.	16-11-1907; no. 33	Frankrijk
Moors, B.P.	13-05-1908; no. 44	Oostenrijk
Moors, J.C.	29-08-1908; no. 71	Duitsland
Moors, J.C.	29-08-1912; no. 50	Frankrijk
Moors, J.C.	30-03-1915; no. 72	Denemarken
Morshuizen, A.J. ter	11-09-1912; no. 68	Frankrijk
Mouten, J.G.	10-07-1911; no. 45	België
Muysken, J.	08-08-1911; no. 39	België
Neuberg, E.	20-08-1913; no. 74	Duitsland
Nibbelink, H.G.	22-06-1914; no. 63	Luxemburg
Nierop, F.J. van	27-02-1906; no. 83	Pruisen
Olivier, S.C.J.	29.05.1920; no. 61	Frankrijk
Oppenheim, A.	09-11-1909; no. 43	Perzië
Ouwerkerk, J.	22-06-1914; no. 63	Luxemburg
Pasman, J.	12-02-1910; no. 41	Duitsland
Pasteur, O.K.	22-05-1907; no. 63	Frankrijk
Perquin, J.A.	29-12-1911; no. 102	Frankrijk
Peters, G.	29-08-1908; no. 71	Duitsland
Peters, J.F.	08-03-1906; no. 7	Paus Pius X
Philippi, J.C.Th.	11-04-1906; no. 40	Portugal
Phillipsbeaux, F.	11-11-1907; no. 68	Paus Pius X
Poll, Ch.F. van de	30-12-1910; no. 56	België
Poortier, J.H.	19-07-1907; no. 75	Frankrijk
Poortman, H.A.C.	12-02-1910; no. 41	Duitsland

Naam gedecoreerde	KB van	Herkomst decoratie
Posthuma, F.E.	19-11-1907; no. 44	Italië
Posthuma, F.E.	20-01-1908; no. 41	Frankrijk
Prinsen, H.C.	10-07-1911; no. 45	België
Raay, J.J. van	27-10-1911; no. 48	Frankrijk
Raimond, J.	27-10-1911; no. 48	Frankrijk
Ramser, J.W.	05-09-1911; no. 35	België
Reckers, A.M.	08-11-1912; no. 26	Frankrijk
Reen, J. van	29-08-1908; no. 71	Duitsland
Remmelts, H.	19-11-1912; no. 17	Frankrijk
Reuchlin, O.	10-03-1913; no. 21	Oostenrijk
Richter, H.H.	22-07-1921; no. 53	Paus Benedictus XV
Roel, J.G.	06-11-1908; no. 44	Duitsland
Roel, J.G.	02-10-1911; no. 40	Duitsland
Roel, L.A.	05-12-1908; no. 35	Duitsland
Roel, L.A.	20-12-1910; no. 13	Salzen
Roest, D.G.	04-12-1909; no. 33	België
Rogge, E.M.	08-08-1911; no. 39	België
Rombouts, G.	08-11-1911; no. 45	Frankrijk
Roording, H.	27-10-1911; no. 48	Frankrijk
Rosenthal, G.	30-01-1907; no. 18	Duitsland
		Rusland
		Italië
Rotteveel, H.G.	26-03-1908; no. 21	Duitsland
Rotteveel, H.G.	27-07-1909; no. 48	Duitsland
Rotteveel, H.G.	24-12-1912; no. 15	Frankrijk
Rueb, J.G.	05-09-1911; no. 35	België
Ruoff, A.	20-01-1908; no. 41	Oostenrijk
Ruoff, J.G.A.	05-10-1906; no. 45	Duitsland
Ruoff, J.G.A.	13-02-1914; no. 26	Duitsland
Ruys, Azn.J.D.	08-12-1911; no. 31	Frankrijk
Ruys, L.A.	01-03-1910; no. 27	Duitsland

Naam gedecoreerde	KB van	Herkomst decoratie
Santen, P.P.A. van	21-02-1908; no. 22	Rusland
Scheltema, P.H.	15-04-1914; no. 25	Luxemburg
Scher, F.C.	13-05-1908; no. 44	Wurtemberg
Scher, F.C.	11-06-1908; no. 47	Luxemburg
Scher, F.C.	02-10-1911; no. 40	Duitsland
Scheuter, J.P.	09-01-1911; no. 68	Mecklenburg
Scheuter, J.P.	18-11-1911; no. 45	Frankrijk
Schippers, J.	08-08-1911; no. 39	België
Scholten, J.E.	26-06-1907; no. 59	Italië
Scholten, V.J.W.	14-11-1908; no. 61	Duitsland
Scholttée de Vries, J.	03-07-1913; no. 36	Spanje
Scholten, J.W.	15-05-1915; no. 22	België
Schreuder, H.	12-04-1906; no.-	Roemenië
Schreuder, J.A.	27-04-1906; no. 34	Roemenië
Schwarte, G.H.	19-10-1914; no. 9	Paus Benedictus XV
Senteur, J.J.	27-07-1909; no. 48	Duitsland
Senteur, J.J.	22-06-1914; no. 63	Luxemburg
Silfhout, G.van	29-08-1908; no. 71	Duitsland
Silfhout, G.van	31-03-1909; no. 49	Duitsland
Sinkel, A.E.J.M.	26-07-1920; no. 31	Paus Benedictus XV
Sjouke, T.	06-11-1908; no. 44	Duitsland
Sjouke, T.	10-07-1914; no. 48	Frankrijk
Sjouke, T.	12-03-1915; no. 29	Denemarken
Slijkhuis, J.	05-01-1910; no. 66	Duitsland
Slijkhuis, R.	12-02-1910; no. 41	Duitsland
Smeets, H.M.F.	24-09-1912; no. 53	Frankrijk
Smissaert, H.	08-08-1911; no. 39	België
Smit, J.Th.A.	14-05-1907; no. 23	Paus Pius X
Smit, L.J.	08-08-1911; no. 39	België
Smit, W.B.	08-08-1911; no. 39	België
Smulders, H.	14-12-1907; no. 36	Italië
Smulders, H.	24-05-1910; no. 48	Italië
Smulders, P.A.J.	10-07-1911; no. 45	België

Naam gedecoreerde	KB van	Herkomst decoratie
Snel, G.	12-03-1915; no. 29	Denemarken
Snijder van Wissenkerke, F.W.J.G.	24-52-1912; no. 15	Frankrijk
Schoenmaeckers, H.M.J.E.	04-11-1922; no. 25	Frankrijk
Sody, V.H.H.	13-08-1912; no. 41	Frankrijk
Spoorenburg, J.W.	13-07-1906; no. 29	Paus Pius X
Starrenburg, W.F.G.L.	27-10-1911; no. 48	Frankrijk
Steinbach, H.	04-02-1913; no. 66	België
Sterkenburg, P.H.	18-09-1908; no. 30	Perzië
Sterkenburg, P.H.	07-10-1908; no. 42	Duitsland
Sterkenburg, P.H.	27-10-1911; no. 48	Frankrijk
Sterkenburg, P.H.	21-07-1915; no. 19	Luxemburg
Sterkman, W.J.F.	29-08-1908; no. 71	Duitsland
Sterkman, W.J.F.	21-12-1911; no. 13	Frankrijk
Stevens, G.	05-09-1911; no. 35	België
Stibbe, M.	06-03-1907; no. 56	Portugal
Stok, J.P. van der	06-11-1908; no. 44	Italië
Stokvis, F.	02-11-1911; no. 32	Frankrijk
Stork, C.F.	10-07-1911; no. 45	België
Stork, D.W.	10-07-1911; no. 45	België
Storm, K.J.	29-08-1908; no. 71	Duitsland
Straelen, Ph.B. van	09-11-1909; no. 43	Paus Pius X
Stuart, Th.	02-02-1914; no. 29	België
Swagemakers, L.J.D.	10-04-1911; no. 33	Paus Pius X
Swart, A.G.N.	08-08-1911; no. 39	België
Swarttouw, H.	04-10-1919; no. 67	Paus Benedictus XV
Swaving, A.J.	11-03-1909; no. 50	België
Swaving, A.J.	04-11-1909; no. 34	Frankrijk
Swaving, A.J.	29-08-1912; no. 50	Roemenië
Swaving, A.J.	17-06-1921; no. 72	België
Swüste, M.	12-03-1915; no. 29	Denemarken
Teixera de Mattos, H.	30-10-1916; no.-	Duitsland

Naam gedecoreerde	KB van	Herkomst decoratie
Ten, C.A. den	08-08-1911; no. 39	België
Thiel, A.W. van	12-03-1920; no. 138	Paus Benedictus XV
Thiel, F.G. van	12-07-1920; no. 16	Paus Benedictus XV
Thiel, H. van	30-05-1913; no. 65	Paus Pius X
Tjebbes, K.	11-11-1919; no. 73	Zweden
Tol, W.J.M. van	31-03-1908; no. 36	Rusland
Truyen, J.	04-10-1919; no. 67	Paus Benedictus XV
Tuit, J.M.	04-02-1913; no. 66	Waldeck en Pyrmont
Tutern Nothenius, G.E.H.	05-01-1910; no. 66	Saksen
Uiterwijk, K.	31-03-1909; no. 49	Duitsland
Uiterwijk, P.	09-07-1915; no. 63	Denemarken
Utermöhlen, C.F.	21-05-1909; no. 21	Servië
Utermöhlen, C.F.	30-12-1913; no. 77	Montenegro
Vacher, L.	29-08-1908; no. 71	Duitsland
Vacher, L.	21-12-1911; no. 13	Frankrijk
Vecht, H. van der	04-02-1913; no. 66	Waldeck en Pyrmont
Veen, J. van der	05-12-1908; no. 35	Duitsland
Velders, H.M.	27-06-1912; no. 19	Frankrijk
Velzen, H.P. van	27-07-1909; no. 48	Duitsland
Velzen, H.P. van	08-11-1911; no. 45	Frankrijk
Verbeek, A.C.	14-03-1906; no. 28	Roemenië
Verberk, M.	03-05-1922; no. 34	Paus Benedictus XV
Verburg, D.	09-01-1909; no. 17	Duitsland
Verhoef, P.	29-08-1908; no. 71	Duitsland
Verhoef, P.	06-03-1911; no. 71	Paus Pius X
Verhoef, P.	10-05-1913; no. 31	Frankrijk
Verkuyt, B.E.A.	09-11-1915; no. 38	Paus Benedictus XV
Verloop, J.H.	22-06-1909; no. 34	Frankrijk
Vermeulen, A.	04-10-1919; no. 67	Paus Benedictus XV
Vernimmen, A.V.M.M.	25-01-1906; no. 65	Paus Pius X
Verschoor, M.	12-02-1910; no. 41	Roemenië

Naam gedecoreerde	KB van	Herkomst decoratie
Versteeg, J.W.S.A.	10-07-1911; no. 45	België
Vester, H.M.P.	14-11-1908; no. 61	Duitsland
Vieweg, J.	20-03-1908; no. 15	Duitsland
Visser, Jzn.J.	22-06-1909; no. 34	België
Vollenhoven, H. van	07-07-1915; no. 32	Cambodja
Vos, A.J.J.	01-12-1921; no. 67	Paus Benedictus XV
Vos van Steenwijk, J.A.G. de	30-12-1910; no. 56	België
Vos de Wael, L.J. de	24-06-1912; no. 63	Paus Pius X
Voûte, M.P.	29-07-1921; no. 60	Frankrijk
Vrolijk, H.	12-02-1910; no. 41	Duitsland
Vrolijk, J.W.	05-01-1910; no. 66	Duitsland
Wall, J.F.R. van de	04-09-1913; no. 28	Rusland
Waller, F.G.	14-11-1908; no. 61	België
Walnoot, J.	29-08-1908; no. 71	Duitsland
Walnoot, J.	31-03-1909; no. 49	Duitsland
Wattel, A.S.	31-03-1906; no. 21	Turkije
Weel, M.P.	17-06-1921; no. 72	België
Wegner, J.W.	09-01-1909; no. 17	Duitsland
Weinthal, M.L.	28-07-1906; no. 42	Portugal
Well, P.J.M. van de	02-10-1911; no. 40	Paus Pius X
Wentgen, F.W.R.	04-02-1913; no. 66	Pruisen
Westendorp, H.K.	14-03-1906; no. 28	Portugal
Weijer, A.J. van de	19-06-1907; no. 75	Paus Pius X
Wierdema, J.V.	26-02-1908; no. 17	Frankrijk
Wilde, H.J. de	08-08-1910; no. 53	Duitsland
Willemse, J.	29-08-1912; no. 50	Roemenië
Willemsen, G.	05-01-1910; no. 66	Duitsland
Wilmink, J.	07-04-1910; no. 22	Spanje
Wit, P.J.J. de	04-10-1919; no. 67	Paus Benedictus XV
Woestenenk, A.J.	01-03-1910; no. 27	Duitsland
Wolff, E.M.	01-03-1910; no. 27	Duitsland
Wolters, A.W.	08-11-1911; no. 45	Frankrijk

Naam gedecoreerde	KB van	Herkomst decoratie
Wüst, Th.K.R.	02-10-1911; no. 40	Duitsland
Wijnen, H.	21-05-1909; no. 21	Duitsland
Wijnen, H.	02-09-1910; no. 36	Duitsland
Wijnen, H.	10-01-1911; no. 33	België
Wijnen, W.	20-03-1909; no.73	Duitsland
Wijtsma, K.H.K.	28-11-1914; no. 18	Spanje
Xavier van Wersch, J.H.F.	18-01-1907; no. 34	Frankrijk
Zellekens, A.	21-02-1908; no. 22	Duitsland
Zellekens, A.	03-03-1913; no. 43	Duitsland